

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/ว ๒๐

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

10 มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง แจ้งประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (กำหนดความคุ้มครองผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่)

เรียน หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๒. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง
บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์
ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความ
คิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย
ทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบ
ระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้
สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” ดังนั้น เพื่อให้การตรากฎหมายของสำนักงาน
ศาลยุติธรรมสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
มาตรา ๗๗ วรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง จึงได้ออกประกาศสำนักงาน
ศาลยุติธรรม เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (กำหนดความคุ้มครองผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่) เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

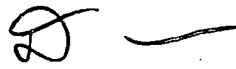
สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอแจ้งการประกาศดังกล่าวมายังท่านเพื่อทราบ และขอได้
โปรดแจ้งให้ผู้พิพากษา ข้าราชการศาลยุติธรรม บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมและบุคคล
ทั่วไปเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ <http://lawsurvey.coj.go.th> หรือเว็บไซต์สำนักงาน
ศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อ ร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความคิดเห็น

/หรือ...

หรือเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <http://www.jla.coj.go.th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย ได้ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อสำนักงานศาลยุติธรรมจะได้รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรราช เบลจกุล)
เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนพัฒนากฎหมาย
โทร.๐ ๒๕๑๓ ๘๓๗๓
โทรสาร ๐ ๒๕๑๒ ๘๔๗๑
E-mail ojta@coj.go.th

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม

เรื่อง การรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(กำหนดความคุ้มกันผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่)

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การตรากฎหมายของสำนักงานศาลยุติธรรมสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (กำหนดความคุ้มกันผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่) โดยข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมและบุคคลทั่วไปสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ <http://lawsurvey.coj.go.th> หรือเว็บไซต์สำนักงานศาลยุติธรรม <http://www.coj.go.th> หัวข้อ ร่างกฎหมายที่รับฟังการแสดงความเห็น หรือเว็บไซต์สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม <http://www.jla.coj.go.th> หัวข้อ รับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมาย ได้ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อสำนักงานศาลยุติธรรมจะได้รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความเห็นแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๑ -

(นายสรราช เบญจกุล)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดความคุ้มครองผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่ได้กระทำไปโดยสุจริต (เพิ่มมาตรา ๖/๑)

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๘ บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ โดยผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักความเป็นอิสระแห่งตุลาการที่จะคุ้มครองผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีที่ได้กระทำไปโดยสุจริต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรม

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๖/๑ ผู้พิพากษาย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ
และกฎหมาย ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง
การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามบทบัญญัติในวรรคก่อน ย่อมได้รับความคุ้มกัน”

มาตรา ๔ ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....
(กำหนดความคุ้มกันผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่)

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๘ บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษา อรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธย พระมหากษัตริย์ โดยผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตาม รัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง แต่ในปัจจุบันพบว่า ผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายถูกฟ้องร้องดำเนินคดีอันเนื่องมาจากการปฏิบัติ หน้าที่โดยสุจริตในการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้พิพากษาขาดขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติหน้าที่ อันส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระและความเป็นกลางของผู้พิพากษา

๒. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย และความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

การคุ้มกันตุลาการ (Judicial Immunity) มีหลักการว่า การกระทำการโดยสุจริตของผู้พิพากษาในการปฏิบัติหน้าที่ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญา ดังนั้น หลักอิสระตุลาการเป็นหลักที่ได้รับการยอมรับในทุกระบบกฎหมาย ในปัจจุบัน การที่จะให้ผู้พิพากษา สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยอิสระได้นั้นจึงต้องสร้างหลักประกันให้กับผู้พิพากษา หลักประกัน ดังกล่าวนอกจากการประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษาจากการสั่งการของผู้บังคับบัญชาแล้ว ยังรวมถึงการที่จะต้องทำให้ผู้พิพากษาสามารถพิจารณาพิพากษาคดีไปโดยที่ไม่จำต้องกังวลว่าตน จะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีจากการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของตน แต่ในขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้หมายความว่า ผู้พิพากษาจะสามารถตัดสินใจคดีไปอย่างไรก็ได้ โดยไม่มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของผู้พิพากษา เพราะผู้พิพากษาจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย

การห้ามฟ้องผู้พิพากษาจากการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น อาจกล่าวได้ว่ามีในทุกระบบ กฎหมาย ข้อแตกต่างคงเป็นเพียงวิธีการในการให้การคุ้มครองเท่านั้น

ในระบบซีวิลลอว์ ตามกฎหมายประเทศเยอรมนี การห้ามฟ้องผู้พิพากษาในทางแพ่งนั้น มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งของประเทศเยอรมนี มาตรา ๘๓๙ (๒) ซึ่งจะมีกรอบที่แคบกว่ากรณี เจ้าหน้าที่รัฐอื่น ๆ กล่าวคือ ในกรณีของเจ้าหน้าที่รัฐทั่ว ๆ ไปนั้น หากการละเมิดต่อหน้าที่ของตนก่อให้เกิด ความเสียหายแก่บุคคลอื่นแล้ว บุคคลผู้ได้รับความเสียหายสามารถที่จะฟ้องร้องเจ้าหน้าที่รัฐคนดังกล่าว ในทางแพ่งได้ แต่ในกรณีของผู้พิพากษานั้น ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมนีตีกรอบไว้แคบขึ้น กล่าวคือ การละเมิดต่อหน้าที่ของผู้พิพากษานั้นจะต้องมีมูลของการกระทำความผิดอาญาด้วย ซึ่งก็มีเพียง ๒ กรณี เท่านั้น กล่าวคือ ความผิดอาญาฐานรับสินบน และฐานการใช้กฎหมายโดยบิดเบือน และในส่วนของ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศเยอรมนี บัญญัติฐานความผิดกรณี ผู้พิพากษาได้รับสินบนไว้ในทำนอง เดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย ส่วนความผิดฐานใช้กฎหมายโดยบิดเบือนนั้น ตามแนว คำพิพากษาของศาลฎีกาประเทศเยอรมนีจะถือเป็นความผิดก็ต่อเมื่อผู้พิพากษาจะต้องมีเจตนาที่จะ ช่วยเหลือจำเลยไม่ได้รับโทษหรือแกล้งให้จำเลยต้องได้รับโทษเท่านั้น

ในระบบคอมมอนลอว์ ตามกฎหมายของประเทศอินเดียได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศอินเดีย มาตรา ๗๗ การพิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษา หากได้กระทำไปโดยสุจริต (in good faith) ไม่ถือเป็นความผิดอาญา ส่วนกฎหมายของประเทศมาเลเซีย ในพระราชบัญญัติตุลาการของประเทศมาเลเซีย มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า ผู้พิพากษาไม่ต้องรับผิดชอบในทางแพ่งจากการพิจารณาพิพากษาคดี หากว่าได้กระทำโดยสุจริตเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักความเป็นอิสระแห่งตุลาการที่จะคุ้มครองผู้พิพากษาจากการปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีที่ได้กระทำไปโดยสุจริต ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๘ บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ โดยผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีความขัดแย้งกับกฎหมายใด

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมาย

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดความคุ้มกันผู้พิพากษาในการปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่ได้กระทำไปโดยสุจริต

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็น

ผู้พิพากษาย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติ การพิจารณาพิพากษาคดีตามที่กล่าวมาย่อมได้รับความคุ้มกัน

๕. วิเคราะห์ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ไม่มีผู้ได้รับผลกระทบจากการเพิ่มหลักประกันความเป็นอิสระและความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตของผู้พิพากษา

๕.๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

(๑) ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก ไม่มี

- เชิงลบ ไม่มี

(๒) ด้านสังคม

- เชิงบวก ไม่มี

- เชิงลบ ไม่มี

(๓) ด้านอื่น ๆ (ถ้ามี)

- เชิงบวก ไม่มี

- เชิงลบ ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด ไม่มี

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ผู้พิพากษามีหลักประกันความเป็นอิสระและความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่
เพิ่มมากขึ้น อันส่งผลให้สามารถพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่มี

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับ
ประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ก่อภาระงบประมาณ ไม่ก่อภาระแก่ประชาชน
และไม่มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนแต่อย่างใด